

HATÁRTALANUL pályázat beszámoló

Határtalanul program Erdélyben (7. b osztály HAT-KP-1-2025/1-001815 számú pályázat keretében)

A **Tamási Áron Általános Iskola, Gimnázium és Német Nemzetiségi Gimnázium** 7.b osztályának diákjai 2026. május 12-16. között a Határtalanul program keretében egy erdélyi körúton, tanulmányi kiránduláson vehettek részt. A tanulókat két pedagógus kísérte: Fogarasy Csilla és Sólyom Csaba. A kirándulás színes, változatos programokkal tarkított volt, ámde a sok utazás miatt kissé fárasztó is. Végül mindannyian csodálatos élményekkel tértünk haza.

Az **előkészítő órákat** március 20-án (előkészítés), április 17-én (programterv) tartottuk, április 24-én és május 8-án magyarórák keretében erdélyi vonatkozású íróinkkal, költőinkkel ismerkedtünk meg

Az előkészítő órán diákjaink megismerték a meglátogatni kívánt tájegységek történelmi múltját, és a régió etnikai sajátosságait, magyarságának múltját és jelenét. Ismertettük a diákokkal Székelyföld történelmét, a meglátogatandó terület etnikai arányait, a külföldi magyarsággal kapcsolatos tudnivalókat. A gyerekek megismerhették az erdélyi magyar irodalom kiemelkedő alakjait is és használtuk a Barangoló digitális tartalomtárát.

A lezáró, **értékelő órát** a kirándulás után 2026. május 22-én tartottuk meg. Egy tanítási óra keretében értékeltük a kirándulást, felelevenítettük a szép emlékeket és felidéztek a tanultakat. Megbeszéltük, hogy milyen útravalót adott nekünk ez a kirándulás a jövőt illetően.

2026. május 12. kedd, 1. nap

Reggel 5.30-kor indultunk a XII. kerületi Jagelló útról. Már mindenki izgatottan várta ezt a napot.

Néhány rövid megálló után nagyjából 13.45-kor megérkeztünk az első fontos látnivalónkhoz **Bánffyhunyadra a Református templomhoz**. Itt találkoztunk Jakab Mihály Gyula lelkipásztorral, aki előadást tartott nekünk az erdélyi református egyház múltjáról és jelenéről. Megtuttuk, hogy 1300 körül építették a templomot, megcsodálhattuk a kazettás mennyezetet és a falak freskóit.

19 órakor megérkeztünk Korondra, ahol a Zöld Tündér panzióban szállásoltak el bennünket. Miután gyorsan elfoglaltuk a szobáinkat, hagyományos erdélyi vacsora következett. A sok utazást egy közös játékkal zártuk, végül mindenki aludni tért.

2026. május 13. szerda, 2. nap

A kirándulás 2. napján a délelőttöt Korondon töltöttük, ahol lehetőségünk nyílt arra, hogy helyi népi- és iparművészekkel találkozassunk és betekintést nyerhessünk hagyományőrző munkájukba.

A sófeldolgozó üzem meglátogatásával kezdtük, ahol Kálmán bácsi megmutatta, hogyan vágják fel a sötömböket, és mi minden készül sóból (fürdősótól kezdve a sólámpáig minden). Ezekből vásárolhattunk is, illetve mindenki kapott egy-egy kilogramm parajdi sót.

Majd Korond központjában lehetőségünk nyílt meglátogatni a vásárt, ahol a gyerekek számtalan helyi portéka közül válogathattak: fonott kosár, cserépedények stb.

Ezután Máté Bertalan korondi taplász mesternél jártunk. A mester taplógombából készít különböző használati tárgyakat. Miután megismertük ennek a folyamatát, ki is próbálhattuk a mintakészítést az előttünk kinyújtott taplógombára. Sajnos ma már csak 4-5 család űzi ezt a mesterséget Korondon. Végezetül felvételről meghallgattuk Farkas Piri néni a taplászatról írt dalát cimbalmos kísérettel. A gyerekeknek nagyon tetszett az előadás, volt, aki vásárolt is taplóból készült sapkát, melyet utólag küldenek majd el neki, mert minden darabot megrendelésre készítenek.

Az ebédet csodálatos környezetben fogyaszthattuk el az egyik helyi vendéglátónál. Kemencében sült kenyeret, gyógynövényes forró teát, házi készítésű sajtokat, vaját és zsírt, illetve áfonya- és hecsedlilekvárt szolgáltak fel nekünk. Nagyon jól esett az ebéd, különösen az esős, hűvös időben.

Az ebéd elfogyasztása után **Farkaslakára** utaztunk, ahol megnéztük Tamási Áron szülőházát. Különös és szívmelengető érzés kerített itt mindnyájunkat hatalmába. Iskolánk névadójának életével már az előkészítő óráink egyikén alaposan megismertedtünk, illetve részleteket olvastunk fel az Ábel a rengetegben c. regényéből. A helyi idegenvezetőnk is elmondta, hogy Tamási Áron szegény székely földműves család gyermekeként született Farkaslakán. Parasztházuk egyik szobájában tíz testvérével együtt nevelkedett, a másikkban nagyszülei éldegéltek. A testvérek közül csak öten érték meg a felnőttkort, és szinte mindenki biztosra vette, hogy Tamási Áron viszi tovább a család aprócska gazdaságát. Míg a sors másként nem döntött: egy baleset folytán elveszítette a bal kezén lévő hüvelykujját, ezért szülei úgy határoztak, kitaníttatják, mert képtelen lesz a gazdasági munka elvégzésére. A „szerencsétlenség” voltaképpen a felemelkedését jelentette, sokkal inkább szerencseként fonódva élete köré: kitört a paraszti társadalomból, korának úri székely embere, népi írója lett, aki az utókorral is megismertette Farkaslakát, kapaszkodót adva ezzel falustársainak. A szülőház meglátogatása után koszorút helyeztünk el a sírjánál.

A koszorúzás után a következő állomás egy helyi kürtöskalács készítő volt, aki bemutatta a csoportnak, hogy hogyan is készül a hagyományos, erdélyi kalács. A csoport minden tagja süthetett egy kürtöskalácsot. Megtapasztaltuk, milyen forróságot kell a készítőknak elviselniük, azért, hogy mi ilyen finomságot fogyaszthassunk. Hazafelé még megnéztük Kalonda-tetőn a szénégetőt, ahol évszázados hagyománya van a szénégetésnek. Az itt élők a hagyományos boksákban (földdel borított farakások) állítják elő a prémium minőségű faszenet, melyen a kürtöskalácsunk is készült.

Ezután visszatértünk Korondra, ahol ismét bőséges melegvacsorával vártak bennünket szállásadóink. A nap lezárásaként 19 órától Korondon folklór- és táncházesten vettünk részt, amelyen színvonalas műsort tekintettünk meg. A korondi fűvózenekar színvonalas előadása után helyi néptáncosok bemutatóját láthattuk, majd mi is felmehettünk a színpadra néhány alaplépés elsajátítása végett. Végül közös énekléssel zártuk a programot, amely nagyon bensőséges és megható volt. Búcsúzóul farsangi fánkkal kedveskedtek nekünk.

2026. május 14. csütörtök, 3. nap

Reggeli után buszra szálltunk és meglátogattuk a **Csíkсомlyóban** található Mária Kegytemplomot. Közben áthaladtunk Székelyudvarhelyen, Máréfalván és Csíkszeredán. Idegenvezetőnkől megtudtuk, hogy a Csíkсомlyói Sárlos Boldogasszony tiszteletére épített Mária-kegyhely Erdély egyik legismertebb építészeti műemléke, egyben legfontosabb zarándokhelye. 1804-1834 között épült Schmidt Konstantin marosvásárhelyi építész tervei alapján, barokk stílusban. 1834-től további kis volumenű munkálatok következtek, majd a templom 1876-ban nyerte el jelenlegi formáját. 1876. augusztus 20-án szentelte fel Fogarassy Mihály gyulafehérvári püspök. Továbbá megtudtuk azt is, hogy a templom ékessége és kincse a csodatevő Szűzanya szobor, amelyet a templom főoltárán helyeztek el. A hársfából készült Szűzanya szobor úgy tartja ölében a kis Jézust, amint azt a Jelenések Könyvében a „Napba öltözött Asszony” teszi. A festett és aranyozott szobrot valószínűleg a XVI. században egyetlen hársfa törzséből faragta ki alkotója, amely 2,27 méteres magasságával a világ legnagyobb fogadalmi szobra.

A templom meglátogatása után a **Gyimesekbe** vezetett utunk. Gyimes sajátos "Patakország" az egykori Csíkszék keleti határán, a Tatros felső folyásánál. Nemcsak a Tatros völgyében, hanem annak jobb és bal oldali mellékágaiban is egymást érik a tipikus hegyvidéki települések, meredek domboldalak, zöldellő legelők és sötét fenyvesek alatt. A Tatros völgyében (Gyimesbükk, Gyimesfelsőlok, Gyimesközéplak) élnek a gyimesi csángók, akik részben a korábban Moldvába menekült, részben az Erdélyben maradt székelyekből származnak.

Érkezésünk után megebédeltünk, majd Bilibók úr előadását hallgathattuk meg. Megtudtuk, hogy az Ezeréves határ, a 30-as vasúti őrház olyan hely, ahova mindenki szívesen zarándokol el legalább egyszer életében. Itt található a 30-as vasúti őrház, az Ezeréves határ legfontosabb szimbóluma, amely a román-magyar állam közti szerződés alapján létrejött, Csíkszereda-Gyimesbükk-Palánka-Kománfalva vasútvonal részeként épült 1896-

1897 között. Ez volt a legkeletibb ilyen őrháza az egykori MÁV-nak, azaz a Magyar Királyi Államvasútnak. A helyi előadónk megmutatta a bunkert is, amely az őrház alatt található. A bunkerben géppuskafészeket és a két világháború korabeli hadfelszereléseit nézhettük meg.

A **Rákóczi-várat** sajnos csak kívülről csodálhattuk meg, mert pár nap híján, de még nem adták át hivatalosan. Ezt követően felsétáltunk Kontumác kápolnához is. Ez az 1782-ben Nagyboldogasszony tiszteletére felszentelt kápolna a Gyimesek legrégebbi temploma. Hazafelé megálltunk egy Kauflandnál, ahol néhány apróságot vásároltak a gyerekek.

A vacsora elfogyasztása után játékos formában visszaidéztük a nap legfontosabb, legérdekesebb eseményeit.

2026. május 15. péntek, 4. nap

A reggeli után **Székelyudvarhelyre** utaztunk, ahol a nemzet nagyjait megörökítő Szoborpark megtekintése után a Tamási Áron Gimnázium gyönyörű épületét tekintettük meg. Megtudtuk, hogy az iskolát 1593-ban egy jezsuita szerzetes alapította a reformáció ellensúlyozására. 1990-ben vette fel egykori diákja, Tamási Áron nevét.

Utunk **Kőrispatakra** vitt tovább, ahol először a helyi, azóta bezárt malom épületét tekintettük meg, majd a Szalmakalap Múzeum udvarán hallgattunk meg a múzeum vezetőjének, Szőcs Lajosnak előadását a szalmakalap készítés menetéről. Megtudtuk, hogy a kalapkészítés hagyománya sok évtizedre nyúlik vissza ezen a területen és a helyi kézművesek kiváló minőségű, egyedi darabokat készítenek. Az előadás után lehetőségünk volt a múzeum szobáinak bejárására, kézműveskedésre és szalmakalap vásárlásra is.

Tovább indultunk **Bözödújfalura**, ahol a siratófalnál ismét Szöcs Lajos beszélt nekünk a falurombolás következményeiről. Megtudhattuk, hogy az emlékhely Sükösd Árpád egykori lakos kezdeményezésére épült meg. Itt gyűlnek össze a helyiek minden év augusztus első szombatján, hogy megemlékezzenek a falu lakóiról. A későbbi években a siratófal mellé a település egykori képei kerültek ki, majd haranglábat és harangot is állítottak. Ugyanitt egy kopjafa falu jelképezi a települést, minden házat egy-egy faragott kopjafa szimbolizál, megőrizve a falu házainak, utcáinak elrendezését. Az emlékhelytől nem messze kezdődik a víztározó területe, ahol a leomlott templom helyére 2017-ben kezdték el építeni az Összetartozás templomát, melyet végül 2024-ben sikerült befejezni. A templom tornyába fel lehet menni, ezt mi is megtehettük, így hosszan belátva az egykori falu kiterjedését.

2026. május 16. szombat 5. nap

A hazautazás reggelén ellátogattunk **Szovátára**, ahol körbesétáltuk a Medve tavat és idegenvezetőnk elmesélte a tó keletkezésének történetét. Ezután az egész nap a hazautazással telt. Összességében elmondható, hogy iskolánk tanulói **HATÁRTALANUL** jól érezték magukat a program során.

Budapest, 2026. 06. 01.

Fogarasy Csilla
osztályfőnök